

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਡੀ.ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ

ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ, ਅੰਬਾਲਾ ਛਾਉਣੀ।- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1959 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 533.

ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟਸ ਐਕਟ (1947 ਦਾ XIV)—ਸੈਕਸ਼ਨ 2— ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ— ਕੀ ਕੋਈ “ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ” —ਬੋਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਟਾਫ਼—ਕੀ “ਕਰਮਚਾਰੀ” —ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ - ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾ, ਇਹ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡਾਂ) ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਰਮਿਆਨ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹੈ ਜੋ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ "ਕਰਮਚਾਰੀ" ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸੇਧ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਚਲਾਏ ਗਏ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਲੋਕਲ ਬਾਡੀ ਅਤੇ ਬਾਡੀ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਬਾਡੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨਅਤੀ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਉਦਯੋਗਿਕ

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕੰਮ ਉਦਯੋਗਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕਰਮਚਾਰੀ" ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ-ਕੀਪਰ ਦੀ ਪੇਸਟ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਗ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ।

ਕਾਰਲਸਬੈਡ ਮਿਨਰਲ ਵਾਟਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ VERSUS ਪੀ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਕਰਾ ਐਲਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਵੱਖਰਾ; ਡੀ.ਐਨ. ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਆਰ. ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

9 ਮਾਰਚ, 1960 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਐਲ. ਗੋਸਾਈਂ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਫਲਸ਼ਾਅ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 12 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ 23 ਮਾਰਚ, 1959 ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਮਿਤੀ 1 ਮਈ, 1959

ਐਚ.ਐਲ. ਸਿੱਬਲ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ-

ਐਨ.ਐਨ. ਗੋਸਵਾਮੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਹਰਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਲ. ਲਖਨਪਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਫਲਸ਼ੇ, ਜੇ.-ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226, 1959 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 532 ਅਤੇ 1959 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 877, ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ ਅੰਬਾਲਾ ਛਾਉਣੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੇਗਾ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ, ਕਸੌਲੀ ਅਤੇ ਸੁਬਾਬੁ ਛਾਉਣੀਆਂ, ਅਤੇ ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ, ਦਗਸ਼ਾਈ ਦੁਆਰਾ।

ਪਹਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 14 ਸਤੰਬਰ 1957 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ, ਅੰਬਾਲਾ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। . ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਦਸ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਨੰਬਰ 2) ਵਿੱਚ ਦਸ ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 7 ਮਾਰਚ 1958 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਪਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਨੁਕਤੇ ਬਚੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ। (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਹੈ)

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੂਰਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡ-ਕੀਪਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਬਦਲੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 30 ਸਤੰਬਰ 1953 ਨੂੰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਿਕਾਰਡ-ਕੀਪਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ-ਕੀਪਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਉਜਰਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਸੌਲੀ ਅਤੇ ਸੁਬਾਬੂ ਅਤੇ ਦਗਸਾਈ ਦੇ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 25 ਮਈ 1959 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 26 ਫਰਵਰੀ 1959 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ 'ਤੇ ਉਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਪਹਾੜੀ ਭੱਤੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਦਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ। ਕਸੌਲੀ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਸੌਲੀ ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ 70 ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਤੇ ਦਾਗਸਾਈ ਅਤੇ ਸੁਬਾਬੂ ਦੇ 50-50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ। ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਉਚਿਤ ਰੈਫਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਮਾਮਲੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੂਜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪੂਰਵ-ਮੁਕੰਮਲ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ

ਵਿਦਿਅਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਉਜਰਤਾਂ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਭਾਵ ਬੁਨਿਆਦੀ ਉਜਰਤ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤਾ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ, ਪਹਾੜੀ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਭੱਤਾ, ਪਰ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਛਾਂਟੀ ਕੀਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਨਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ। ਬੋਰਡ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ 2(ਏ) ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:-

“2(ਏ) ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ:-

(i) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਜਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ, ਇੱਕ ਖਾਨ, ਇੱਕ ਤੇਲ-ਖੇਤਰ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੰਦਰਗਾਹ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਤੇ

(ii) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਛਾਉਣੀਆਂ ਨੂੰ ਛਾਉਣੀ ਐਕਟ (1942 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬੋਰਡ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ III ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛਾਉਣੀ ਸਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਜਨਰਲ ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ-ਇਨ- ਨੂੰ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ.

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2 (ਏ) ਵਿੱਚ "ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ।

ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਿਅਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 7 ਮਾਰਚ 1957 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ, ਕਾਰਲਸਬੈਡ ਮਿਨਰਲ ਵਾਟਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਕੇ. ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ।) ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਾਰੂ ਅਲੇਮ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ-ਕੋਹਿਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2)।

ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ "ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ" ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ ਹਨ: -

'ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ 'ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ' ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਯਮ (ਕੇਂਦਰੀ) ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਕਲਕੱਤਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਲਸਬੈਡ ਮਿਨਰਲ ਵਾਟਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਬੈਨਰਜੀ ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈਰੀਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਅਤੇ ਦਾਸ ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਚੀਫ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਮੈਨੇਜਰ ਰਾਹੀਂ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਇਨ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਿਨਰਲ ਵਾਟਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕੋਟਰਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਰੇਲਵੇ ਸਿਸਟਮ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ

ਉਸ ਰੇਲਵੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਖਣਿਜ ਪਾਣੀ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤੰਬੂ. ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ "ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੋਡਾ ਵਾਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਅਰੋਟਿਡ ਡਰਿੰਕਸ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਰੇਲਵੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਇਹ ਕੰਮ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਦਾ।”

ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ: -

“ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ।”

ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੇਲਵੇ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਖਣਿਜ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ। ਇੱਕ ਕੰਟੇਨਰ ਬੋਰਡ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਨਮਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਮਕ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ। ਕਲਕੱਤਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਤੌਰ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਦੁਬਾਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਲਕੱਤਾ ਕੇਸ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ: -

“ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(a) (i) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(g) (i) ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕੁਝ ਅਥਾਰਟੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਉਦਯੋਗ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਉਦਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਝਗੜਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਕੰਮਕਾਰ" ਹਨ ਅਤੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ, ਪਹਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ ਇਕਲੋਤਾ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪੇਸਟ ਰਿਕਾਰਡ-ਕੀਪਰ ਦੀ ਹੈ, ਇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। "ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-

(i) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮੁਖੀ ;

(ii) ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ, ਉੱਦਮ, ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 2 (j) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਉਦਯੋਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੁਲਾਵਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਲਿੰਗ, ਸੇਵਾ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਦਸਤਕਾਰੀ, ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਿੱਤੇ ਜਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(k) ਵਿੱਚ "ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਜਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ

ਕਿਰਤ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਆਂ) ਵਿੱਚ "ਕਰਮਚਾਰੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਲਈ ਕੋਈ ਹੁਨਰਮੰਦ ਜਾਂ ਅਕੁਸ਼ਲ ਮੈਨੂਅਲ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ, ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਕਲੈਰੀਕਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ (ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਸਮੇਤ) ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ, ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਛਾਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸਦਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਛਾਟੀ ਨੇ ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ-

(i) ਜੋ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950, ਜਾਂ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਐਕਟ, 1950, ਜਾਂ ਨੇਵੀ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ) ਐਕਟ, 1934 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜਾਂ

(ii) ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(iii) ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(iv) ਜੋ ਇੱਕ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ।"

ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਝਗੜਾ ਸੀ, ਡੀ.ਐਨ. ਬੈਨਰਜੀ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਆਰ. ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਜ ਬੱਜ ਮਿਊਂਸਪਲ ਦੇ ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹਵਾਲਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“ਜੇ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਇੱਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਇਕੋ ਇਕ ਆਧਾਰ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਹੀ ਕੰਮ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ. ਇੱਥੇ - ਕਿਸੇ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਰਗਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੂਜਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

“ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜਿਸ ਲਈ ਮਿਉਂਸਪਲ ਫੰਡ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 108, ਬੰਗਾਲ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ (1932 ਦਾ 15) 36 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਰੋਸ਼ਨੀ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸੰਭਾਲ, ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਦੇ ਡਿਪੂਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣਾ, ਆਦਿ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਜਾਂ ਆਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਜੋਂ ਵਰਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਫੰਕਸ਼ਨ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ। ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਨਿੱਜੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਵੱਛਤਾ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਉੱਦਮ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹੇਗੀ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੋਈ ਤਤਕਾਲ ਭੌਤਿਕ ਲਾਭ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।”

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। -

“ਸਾਡੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ ਜੋ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਵਿਵਾਦ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਛਾਉਣੀ ਜਾਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਲੈਰੀਕਲ ਸਟਾਫ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣਗੇ। (iii) ਅਤੇ (iv) ਸੈਕਸ਼ਨ 2(s) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਕਰਮਚਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਛਾਉਣੀ ਜਾਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, "ਕੰਮਕਾਰ" ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਜਾਂ ਅਰਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਸਵੱਛਤਾ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਜਾਂ ਅਰਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੇ ਸਾਰੇ. ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ, ਖਤਰਨਾਕ ਜਾਂ ਘਿਨਾਉਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ, ਬੁਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕਿੱਤਾ ਕਰਨਾ, ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਣਚਾਹੇ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੂੰ "ਉਦਯੋਗ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ, ਬੰਬਈ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ (1), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੰਬਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਜੇ.ਜੇ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ, ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ "ਕਰਮਚਾਰੀ" ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਚਲਾਏ ਗਏ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ

ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਜਾਂ ਅਰਧ ਉਦਯੋਗਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ-ਕੀਪਰ ਦੀ ਪੋਸਟ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇੱਕ ਆਲ-ਗਲੇ ਵਾਲੀ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਹਾੜੀ ਭੱਤੇ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ- ਕਿ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ, ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣਗੇ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਵਾਦ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹਵਾਲਾ ਅਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਵਾਰਡ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਹਨ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਰਾਜ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਕਸੈਲੀ ਦੇ ਕੰਟੇਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਸੁਬਾਥੂ ਅਤੇ ਦਰਸਾਈ। ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਸੁਧਾਂਸੂ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਐਮ ਹਿਦਾਇਤੁੱਲਾ, ਕੇ ਸੀ ਦਾਸ

ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਸੀ.ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਰਾਜਗੋਪਾਲ ਅਯੰਗਰ, ਜੇ.ਜੇ

ਸਰਾਫਾ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਐਕਸਚੇਂਜ, ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1955 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 123

ਪੰਜਾਬ ਫਾਰਵਰਡ ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1951 ਦਾ VII)— ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ—S.2—ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਰਵਰਡ ਕੰਟਰੈਕਟ— ਕੀ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਹਨ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਫਾਰਵਰਡ ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1951 ਬੇਅਰਥ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੀ ਬੇਅਰਥ ਅਤੇ ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਫਾਰਵਰਡ ਕੰਟਰੈਕਟ" ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਰਵਰਡ ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪ੍ਰੈਗਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਦਾ 62 ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ 1951 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 116 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ।

ਅਨੁਵਾਦਕ: ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।